

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

Toledo, Francisco de

Coloniæ Agrippinæ

64. Quale peccatum sit detractio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

puđ alios habet, coram illis negat. Ille minuit, qui, licet nō negat, tamen minorem, quam sit, suis verbis, aut signis facit. Ille autem tacendo detrahit, qui, cum de fama alicuius periculum est, cui potest ipse subuenire, nihil dicit; vel quia, alijs laudantibus aliquem, ipse tacet, in quo dat intelligere, se aliorum laudi non consentire. Ille laudat remissē, qui, quod magna laude dignum est, parū laudat, aut verbo, aut gestu, vel signo: & hic modus ad secundum reducitur: ob id communiter à Theologis septem modi detractionis describuntur, quos Scotus reducit ad tres, 4. sent. distinct. 15. sed distinctius habentur, vt sunt propositi.

Quale peccatum sit detractio.

CAPVT LXIV.

Peccatum detractionis mortale est ex genere suo, cum sit contra iustitiam. Et S. Thom. dicit, ex suo genere esse peius, quam furtum; nam magis est læsiuum proximi, cum per furtum auferantur pecuniæ, per detractionem verò fama, quæ præstantior est pecunijs. Hoc peccatum est communissimum, vnde Gloss. super illud Prouerb. 24. *cum detractoribus ne commiscearis*, dicit; hoc specialiter vitio penè totum genus humanum periclitatur: Deo est maxime odiosum; vnde David dicebat; *Detrahentem secretò proximo suo, hunc persequerbar*. Aduerte autem, quamuis ex suo genere mortale sit, tamen in tribus casibus fit de facto veniale. Primus est, cum est materiæ leuitas: cum enim est paruum nocumentum in fama, quamuis sit cum intentione nocendi, est veniale.

Tamen aduerte, leuitatem, aut grauitatem materiæ esse pēfandam ex tribus.

Primo, ex quantitate ipsius infamiæ in se, id est, vitij quod imponitur, aut boni quod tacetur.

Secundo, ex parte personæ diffamata: nam aliquando vitium impositum vni personæ, leuis est infamia, aliquando nulla: nam multi in vitijs se iactant, vt iuuenes in re venerea, milites in homicidijs: his autem detrahere imponendo similia, leuis materia reputatur; at si sit persona religiosa, aut studiosa, grauior est materia: vnde, Episcopis, personis Ecclesiasticis, publicis, religiosis detrahere, maius est peccatum, & crescit multum materia. Hic autem aduertenda est ex-

commu-

communicatio lata contra scribentes, & recipientes libellos infamatorios contra instituta sancti Francisci, & sancti Dominici, quæ excommunicatio est Papalis, & habetur in bulla, ex illo, qui habetur apud Anton. 3. p. tit. 24. cap. 70. De aliarum religionum institutis peccatum est detrahere, sed non est subiectum excommunicationi.

Tertiò, consideranda est materia ex parte personarum, numeri & qualitatis, apud quas infamia inducitur: nam apud vnum diffamare, minus est, quam apud multos; & apud vnum virum grauem, magis est, quam apud minus talem. Quando igitur, his omnibus adhuc perpensis, leuis materia est, fit veniale; quamuis duo priora potius consideranda sint.

Secundò, fit detractio venialis, vt dicit S. Tho. 2. 2. q. 73. cum fit absq; intentione expressa nocendi, sed ob iocum, vel aliam causam; sed hoc intellige, nisi sit notabilis infamia, tunc enim esset mortale.

Tertiò, cum, quamuis sit notabilis infamia, & cum intentione nocendi, tamen actus non fuit omninò deliberatus; vt cum quis inaduertenter, ira graui percitus alterius criminum propalauit, ita vt in tali manifestatione, non fuerit contumeliositatis compos: tunc namq; minuitur peccatum, vt fit veniale; sicut in periurio, & blasphemia aliquando fieri solet: tamen actus sit deliberatus, mortale peccatum est, tantam infamiam alteri intulisse.

De resolutione aliquorum dubiorum.

CAPVT LXV.

Dubia aliquot sunt, quibus magis in particulari ista materia declaratur.

Primum est, an diffamatum hominem liceat apud eos, qui ignorant illius crimen, manifestare; præsertim cum diffamatus est per iudicis sententiam in vno loco, an liceat id manifestare in alio loco. Ista quæstio fuit controuersa inter Caiet. opusc. 16. respon. 9. & inter Adria. quodlib. 11. q. 1. Ille affirmat, hic negat: in gratiam tamen resolutionis sunt duæ distinctiones aduertendæ.

Prior est, aliquis potest esse dupliciter infamatus.

Vno modo, per iudicalem actum; vt, qui conuictus est la-

traci-